

Comfort maakt het verschil

Beschermende kleding voor werken met de kettingzaag is gemeengoed geworden. Comfort is een steeds belangrijker aandachtspunt.

Helmen en oorkappen waren in de jaren zeventig de eerste hulpmiddelen die het werken met de kettingzaag veiliger hebben gemaakt. In de tachtiger jaren deed de zaagbroek zijn intrede, gevolgd door jassen, handschoenen en schoenen. Onderbenen en voeten zijn het meest kwetsbaar als je op de grond werkt. In een hoogwerker of bij klimmen in een boom zijn dat juist handen en armen. Want hoewel het niet de bedoeling is, wordt een tophendelzaag nog wel eens met één hand bediend. In een hoogwerker raakt de zager zichzelf niet zo gauw, maar het risico voor degene die erbij staat is juist groot. De eerste zaagbroeken waren zwaar en stug. Niet lekker om te dragen, maar wel nodig voor de veiligheid. Ook de eerste jassen waren stug, zwaar en warm. Ze ventileerden niet geweldig. En die eigenschappen nodigen niet uit om de kleding aan te trekken. Dit geldt vooral voor klimmers. Zij willen goedpassende kleding die behalve veilig ook licht is. Op het punt van comfort is er door betere materialen de laatste jaren wel behoorlijk wat verbeterd.

Vastloper

De basis van veilige zaagkleding is dat de zaagketting een prop weefsel uit de kleding trekt, waarop vervolgens de ketting op het tandwiel vastloopt. Daarom bestaat de bescherming uit een aantal lagen kunststofweefsels. Voor een broekspijp volstaat een kleiner aantal lagen dan voor de mouw van een jas. In een broekspijp kun je immers meer weefsel kwijt dan in de mouw van een jas. Het gaat ook meer om de hoeveelheid dan om de dikte van het materiaal in de kleding. Licht, niet te stug en toch een flinke prop taaie vezels, daar gaat het om. Een ontwikkeling van de laatste jaren is Dyneema, een polyethyleen-vezel van DSM die volgens de makers de sterkste vezel ter wereld is. Sterkte is mooi meegenomen, maar zoals gemeld, zaagkleding moet ook comfortabel zijn, je moet er zo min mogelijk last van hebben. Kevlar is net als Dyneema een merknaam. Kevlar is vooral slijtvast en zeker in het verleden gebruikt om kleding slijtvaster te

maken, niet zozeer als bescherming tegen de kettingzaag. Hadden de eerste zaagbroeken een bescherming van twaalf lagen weefsel dan zijn dat er met de moderne kunststoffen vaak maar vijf of zes. Zaagkleding is er in verschillende veiligheidsklassen, die zijn gebaseerd op een gestandaardiseerde test waarbij klasse 0 de test doorstaat bij een kettingsnelheid van 0 tot 16 m/s, klasse 1 tot 20 m/s, klasse 2 tot 24 m/s en klasse 3 tot 28 m/s. De kettingsnelheid van een zaagketting kan oplopen tot 28 meter per seconde. Maar dat betekent niet dat klasse 3-beschermende kleding dan automatisch noodzakelijk is. De klasseindeling is gebaseerd op een test met uitlopende ketting. Voor werken met de kettingzaag voldoet klasse 1 aan de wettelijke eisen maar dat illustreert dus ook meteen dat bescherming ook maar betrekkelijk is. Het is als met gordels in de auto. Wie ze draagt is bij een ongeval beschermd, maar het is geen garantie dat er niks gebeurt.

Brandweerlieden

De klasse-indeling is een CE-norm en als kleding van die aanduiding is voorzien dan moet die kleding door een onafhankelijke partij zijn getest. Als zaagjas kom je klasse 0 nog wel eens tegen. Vooral brandweerlieden gebruiken – vanwege de uitzonderlijke situaties waarin ze werken – klasse 2-kleding, hoewel deze kleding in de groenvoorziening ook steeds meer voorkomt. Bij broeken zijn er drie concepten: bescherming op de voorkant en op het linkerbeen 5 cm breder doorlopend, extra brede bescherming aan beide benen – dat is wat de brandweer vaak gebruikt – of bescherming zelfs rondom. Eerder was er zomer- en winterkleding, maar zagen is in Nederland toch overwegend winterwerk een daarom is de zomerkleding vrijwel verdwenen. Klasse 1-bescherming is voor voeten en benen verplicht. Overschoenen bestaan en voldoen, maar alleen als je ze over hoge veiligheidsschoenen draagt. Overschoenen kosten vrijwel hetzelfde als een paar goede klasse 1-schoenen. Net als handschoenen zijn schoenen lastiger veilig te maken omdat er maar betrekkelijk

weinig oppervlak is om het weefsel in te verwerken. Is het nat of ligt er sneeuw dan zijn laarzen ook een optie. Voor 70 euro koop je een paar veilige laarzen. Die zijn makkelijker veilig te maken dan schoenen en voldoen vaak ook aan een hogere veiligheidsklasse omdat het rubber ook al een behoorlijke bescherming biedt.

Goedkope broeken

Een zaagbroek koop je nog geen 100 euro, maar er zijn ook broeken die het dubbele kosten. Zijn dat klasse 1-broeken, dan bieden ze allemaal dezelfde bescherming. De goedkope broeken zijn meestal gemaakt van zogeheten *beaver nylon*, met veel katoen. Duurdere kleding is lichter, heeft een betere pasvorm doordat er bijvoorbeeld stretchmateriaal wordt gebruikt en er zijn broeken die zijn voorzien van manchetten die je aan de

schoenen kunt bevestigen, zodat zaagsel en teken niet onder de kleding kunnen komen. De trend is: minder katoen. Voor broeken en jassen wordt inmiddels steeds vaker coolmax in plaats van katoen gebruikt voor de voering. Katoen neemt vocht op en is minder comfortabel. Warmteafvoer is een belangrijk comfortaspect. Een goede pasvorm en comfort dragen ook bij aan veiligheid. Door een pak als een harnas kun je weliswaar niet heen zagen, maar met zo'n pak kun je ook niet werken. Zeker bij het klimmen draagt pasvorm ook bij aan veiligheid.

Voorbindbeschermers

Een echte zaagbroek draag je als een gewone broek en niet over de werkbroek heen. En toch: goedkope modellen met minder pasvorm zijn ruimer en nodigen daardoor uit om ze over de werkbroek te dragen. Een

alternatief voor incidenteel gebruik zijn voorbindbeschermers. Een voorbeeld daarvan is de Advance X-Treem van Stihl die extra slijtvast is. Zo'n broek kost 350 tot 400 euro. Maar Stihl heeft ook de HS multi protect-broek die je kunt combineren met knieklappen, scheenbeschermers voor de bosmaaier en je kunt er losse bovenbeenstukken inzetten voor extra bescherming bij werk met de heggschaar.

Het oog wil ook wat. Zo'n 10 jaar geleden was de rode zaagbroek een hype toen *full stretch* werd geïntroduceerd. Zichtbaarheid in het bos is een reden dat de groene pakken steeds minder worden gekocht. Zwart en antraciet, vaak met oranje of zilveren inleg voor reflectie, zijn op dit moment de trend. Belangrijkste leveranciers in de markt met ieder hun eigen programma zijn Sip, Sticomfort, Pfanner, Stihl en Husqvarna. ■

KUNSTSTOFVEZELS BESCHERMEN DE ZAGER

De basis van veilige zaagkleding is dat de zaagketting een prop weefsel uit de kleding trekt, waarop vervolgens de ketting op het tandwiel vastloopt.

Net als handschoenen zijn schoenen lastiger veilig te maken, omdat er maar betrekkelijk weinig oppervlak is waarin je het weefsel kunt verwerken.

